

Eesmärk 4. Inimväarikas elu kõigile tegevuspiirkonna inimestele.

Eesmärgile vastav strateegia meede:

MEETME NIMETUS	MEEDE 4 SOTSIAALNE HEAOLU
RAKENDAMISE VAJADUSE LÜHIKIRJELDUS	Piirkonna vananev elanikkond tingib abivajajate kasvu tõusu. Selle tõttu on ka kasvav vajadus kvaliteetsete pikaajalise hoolduse teenuste, sh omastehoolduse, aga ka süsteemi järele. Omastehooldajad ja erivajadustega, puuetega inimeste pereliikmed ning lähedased vajavad tugivõrgustikku, abistavat informatsiooni, koolitusi ja teadmisi. Märgata tuleb vanemaealisi või erivajadustega üksi jäänud inimesi ja anda neile võimalus olla aktiivne kogukonna liige ning teadmist, et nad on ühiskonnas olulised. Vajadus on sotsiaalse kaasamise ja suhtlemise järele, samuti teadmiste, oskuste sh digioskute parandamise ja oma võimete toetamise järele. Tegevuspiirkonna sihtrühma inimeste vaimse tervise hoidmine on oluline, et tulla edukalt toime igapäevaeluga, selleks on vajadus kasutada erinevaid toetusmeetodeid (nt kogukonnapsühholoog, omastehooldajate supervisioon jms). Parandamist vajab ligipääs informatsioonile ja teabele.
EESMÄRGID	Meede panustab: Euroopa Sotsiaalfond+ erieesmärkidesse • pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine ning hoolduskoormuse leevendamine; • inimväarikuse tagamine; sh vaesuse vähendamine ja sotsiaalse kaasatuse suurendamine. Meede on seotud Sotsiaalsem Eesti poliitika eesmärgiga ning Euroopa Sotsiaalfond+ erieesmärgiga „k“: • parandada võrdset ja õigeaegset juurdepääsu kvaliteetsetele, kestlikele ja taskukohastele teenustele, sealhulgas teenustele, millega parandatakse eluaseme ja isikukeskse hoolduse, sealhulgas tervishoiu kättesaadavust; ajakohastada sotsiaalkaitsesüsteeme, sealhulgas parandada juurdepääsu sotsiaalkaitsele, pöörates erilist tähelepanu lastele ja ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele; parandada tervishoiusüsteemide ja pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavust (sealhulgas puuetega inimeste jaoks), tõhusust ja vastupanuvõimet.

Meede on sidus Heaolu arengukava 2023-2030 sihtidega:

- siht 3: vanemaealised on ühiskonnas sotsiaalselt kaasatud, neile on tagatud võrdsed võimalused ning nad on majanduslikult hästi toimetulevad;
- siht 4: Eesti sotsiaalhoolekande korraldus toetab inimeste heaolu ja sotsiaalse turvatunde kasvu;
- siht 5: Eestis on naistel ja meestel kõigis ühiskonnaelu valdkondades võrdsed õigused, kohustused, võimalused ja vastutus ning vanuserühmadele on tagatud võrdsed võimalused eneseteostuseks ja ühiskonnaelus osalemiseks.

Meede on sidus Eesti 2035 strateegias nimetatud sihtidega:

- Eestis elavad arukad, tegusad ja tervist hoidvad inimesed;
- Eesti ühiskond on hooliv, koostöömeelne ja avatud;
- Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond.

Meetme seotus kohalike omavalitsuste arengukavadega on lahti kirjutatud Raplamaa Partnerluskogu strateegia 2023-2029 peatükis 9 *Strateegia seotus arengudokumentidega*.

Meede panustab strateegia eesmärkidesse:

- suurenenud on sotsiaalne kaasatus kogukonnas;
- omasteholdajad ja erivajadustega inimeste lähedased on toetatud ja suurenenud on teadlikkus;
- tagatud on sihtrühma ligipääs vajalikule informatsioonile;
- sihtrühma teadmised ja oskused on laienenud, mis aitab neil iseseisvalt igapäevaelus paremini hakkama saada.
- erinevate kriisiolukordadega saadakse edukalt hakkama.

Kõik toetatavad tegevused peavad looma Raplamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonda lisandväärtust. Toetatavad tegevused peavad olema sidusad Heaolu arengukava alaeesmärkidega 3 (vanemaealised on meie ühiskonnas sotsiaalselt kaasatud, tagatud on neile võrdsed võimalused ning nende hea majanduslik toimetulek) ja 4 (Eesti sotsiaalhoolekande korraldus, mis toetaks inimeste heaolu ja sotsiaalse turvatunde kasvu) ning horisontaalselt alaeesmärgiga 5 (Eestis on naistel ja meestel kõigis ühiskonnaelu valdkondades võrdsed õigused, kohustused, võimalused ja vastutus ning vähemusrühmadele on tagatud võrdsed võimalused eneseteostuseks ja ühiskonnaelus osalemiseks).

TOETATAVAD TEGEVUSED

- Sihtgrupipõhiste uuringute/analüüside, arendustegevuste planeerimine.
- Võrgustike loomine ja koostöö arendamine.
- Omasteholdajate või erivajadusega inimeste lähedastele suunatud teadlikkust tõstvad teavituse- ja koolitustegevused. Hoolduskoormuse naiste ja meeste vahel võrdsemalt jagamist toetavad tegevused (nt selgituse- ja teavitustöö). Eksperdi toomine piirkonda kogemuste jagamiseks.
- Vanemaealiste (55+) iseseisvat toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist toetavad tegevused.
- Infole, teabele ligipääsu tagamine (sh viipekeele- ja kirjutustõlge). Teavitus, kommunikatsioon (nt infomaterjalid, kodulehekülg, meedia sh raadiosaated, sotsiaalmeedia jms), teabematerjali koostamine ja väljaandmine.
- Piirkondadeüleised projektid nii siseriiklikult kui rahvusvaheliselt (võrgustumine ja koostöötegevused).
- Vaimse tervise hoidmine – uute teenuste arendamine (nt kogukonnapsühholoogi teenus, omasteholdajate supervisioon jms).
- Kogukondade valmisoleku, oskuste ja teadmiste kasvatamine sihtrühmaga teadlikumalt tegelemiseks (koolitused, nõustamine, abistamine, perede nõustamine).
- Kogukonnaelanike koolitused erinevatel teemadel (nt kuidas kriisis toime tulla, digioskuste arendamine, finantskirjaoskus jne), nõustamine, abistamine.
- Sihtrühmale (eriti raskemini kaasatavad sihtgrupid) suunatud sündmuste, koolituste, õppereiside jne korraldamine ühiskondliku aktiivsuse tõstmiseks. Kultuuriväljasõidud (teater, kino, muuseum jne), vabaajategevused sh sporditegevused, eakate ülikool, mälu treeningud jne.
- Oskuste arengu ja võimete toetamine (sh vanemaealiste digioskused, kognitiivsete võimete säilitamine, erinevad tegevusringid jne).
- Vabatahtlike võrgustiku laiendamine sihtrühmale tegevuskeskkonna loomisel, vanemaealiste ja erivajadustega inimeste (16+) teadlikum kaasamine vabatahtlikkusse töösse. Vabatahtlike seltsiliste tegevuse toetamine: seltsiliseks sihtgrupile võivad olla alates 16+ vanuses inimesed.
- Erivajadusega inimestele ja nende hooldajatele suunatud ennetustegevused nt inimeselt- inimesele lahenduste toetamine (nt tugigrupid).
- Teenuste, mis ei ole terviseteenused (nt juukselõikus, maniküür-pediküür, massaaž jne) osutamine puudega inimese või eaka kodu, kes jääks muidu sellest teenusest ilma.
- Kriisiolukorraks valmistumine.
- Projektijuhtimise kulud 20% toetuse summast.

	• ESF+ sümbolika kulud. • Väikesemahulised soetused kuni 15% toetuse summast, mis aitavad projekti tegevusi ellu viia ja saavutada projektis seatud eesmärk. Toetatavad tegevused viiakse läbi Raplamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas. Tegevus võib jääda väljapoole tegevuspiirkonda või Eestit koostöötegevuse korral (nt õppereis), piirdudes Euroopa Liidu ja Euroopa Majanduspiirkonnaga, kui see panustab meetme eesmärkidesse. Ei toetata: - investeeringuid ehitistesse, rajatistesse, seadmetesse, maa, kinnisvara ja taristu ostmise kulusid, välja arvatud väikesemahulised soetused kuni 15% toetuse summast, mis aitavad projekti tegevusi ellu viia ja saavutada projektis seatud eesmärk; - tegevusi, mida viiakse ellu sotsiaalhoolekande seaduse 2. ja 3. peatüki, tööturuteenuste- ja toetuste seaduse § 9 ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 2 alusel ning tegevuspiirkonnas juba elluviidavaid ja teistest rahastusallikatest toetatavaid tegevusi, välja arvatud juhul, kui tegevused loovad juba olemasolevatele teenustele lisandväärtust.
MEETME SIHTRÜHM JA TAOTLEJAD	Sihtrühm on tegevuspiirkonna inimesed alates vanusest 16+ (erivajadusega inimesed) ja vanemaealised alates 55+ <i>Erivajadusega inimene – inimene, kellel on füüsiline või psüühiline kõrvalekalle, mille tõttu ta vajab kõrvalabi. Vanemaealised - Heaoluarengukava 2023-2030 tähenduses on vanemaealised vanuses 55+</i> Taotlejaks on kohalik tegevusrühm. Miniprojektide voorudes on taotlejateks tegevuspiirkonnas registreeritud ja tegutsevad (vähemalt ühe majandusaasta tegutsenud) mittetulundusühingud sh kohalik tegevusrühm, sihtasutused, kohalikud omavalitsused, mikro- ja väikeettevõtted, sh FIEd.
NÕUDED MINIPROJEKTI TOETUSE TAOTLEJALE JA TOETUSE SAAJALE	Tegevuste elluviimiseks korraldab tegevusrühm juhatause poolt kinnitatud korra alusel taotlemise minivoore. Minivooru projekt viiakse ellu kuni kahe aasta jooksul alates rahastamisotsusest ja projekti aruanne esitatakse tegevusrühmale hiljemalt ühe kuu jooksul peale projekti tegevuste lõpetamist. Projekti tegevustega tuleb alustada kolme kuu jooksul arvates rahastamisotsuse tegemisest.

	Toetuse saajal on kohustus kasutada ESF+ logo. Täpsem taotlemise ja toetuse saamise kord minivoorus on sätestatud tegevusrühma juhatuse poolt kinnitatud korras.		
MINIPROJEKTI TOETUSE TAOTLUSE HINDAMISKRITEERIUMID JA NENDE OSAKAAL	Miniprojektide hindamise kriteeriumid: 1. Projekti vastavus strateegiale ja meetme eesmärkidele (osatähtsus 25%); 2. Projekti mõju võrdsete võimaluste edendamisele (sooline võrdõiguslikkus, võrdne kohtlemine, ligipääsetavus) (25%) 3. Projekti selgus, korrektsus ja põhjendatus (20%) 4. Projekti eelarve selgus ja otstarbekus (15%) 5. Projekti kasusaajate arv, oodatavad tulemused ja jätkusuutlikkus (15%) Miniprojekte hindab tegevusrühma poolt moodustatud hindamiskomisjon.		
MINIPROJEKTI TOETUSE MÄÄR JA SUURUS	Miniprojekti minimaalne summa on 500 eurot ja maksimaalne summa on 6 029 eurot. Toetuse määr on 100% abikõlblikust kulust.		
MÕÕDIKUD	Nimetus	Mõõdik	Sihtväärtus aastal 2029
VÄLJUNDNÄITAJAD	Rahastatud miniprojektid	Projektide arv	75 tk
TULEMUSNÄITAJAD	Maaelanikkonna osakaal, kes on hõlmatud strateegiaga	(Projektides osalevate isikute osakaal maarahvastikust).	90%
	Osalejad	Inimeste arv	1000 in
	Korraldatud sündmused (sh koolitused, õppereisid jne), tegevused	Sündmuste ja tegevuste arv	75 tk